

บทที่ ๔
การปฏิบัติก่อนเกิดภัย

๔.๑ หลักการปฏิบัติ

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้เหมาะสมกับการประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของพื้นที่ รวมทั้งการวางแผนทางการปฏิบัติการณ์ให้พร้อมเผชิญสาธารณภัยและดำเนินการฝึกซ้อมตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาเกิดความพร้อมในทุกด้าน

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
๔.๑.๑. การป้องกันและลดผลกระทบ ๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงภัย	(๑) ประเมินความเสี่ยงภัยและความอ่อนแอในเขตพื้นที่ โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเกิดภัย และจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ (๒) จัดทำแผนที่เสี่ยงภัย แยกตามประเภทภัย	- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก) - กองช่าง - งานวิชาการและแผนงาน - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน - คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน
๒. การเตรียมการด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ	(๑) จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการสาธารณภัย เช่น เครื่องจักรกล วัสดุอุปกรณ์เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย สถิติการเกิดภัย พื้นที่และความรุนแรงของภัย และกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ ผู้รวบรวมข้อมูล บันทึกเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติในพื้นที่ เช่น ภาพถ่าย เป็นต้น (๒) พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลด้านสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้ร่วมกัน (๓) ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมงและใช้เป็นข้อมูลเพื่อการอพยพและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก) - งานวิชาการและแผนงาน - งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
<p>๓. การเตรียมการป้องกันด้านโครงสร้างและเครื่องหมายสัญญาณเตือนภัย</p>	<p>(๑) ปรับปรุงและจัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ</p> <p>(๒) ก่อสร้างกำแพง พนัง หรือรอดักตะกอน ทำฝายชะลอน้ำ กำแพงกันคลื่น เพื่อลดความรุนแรงและป้องกันความเสียหายแก่สถานที่สำคัญ ในพื้นที่ (ภาคผนวก) หรือการสูญเสียพื้นดินจากการกัดเซาะชายฝั่งของทะเล แม่น้ำและแหล่งน้ำ</p> <p>(๓) ปรับปรุงสถานที่เพื่อเป็นสถานที่หลบภัยชั่วคราว สำหรับพื้นที่ที่การอพยพหนีภัยทำได้ยากหรือไม่มีพื้นที่หลบภัยที่เหมาะสม เพื่อเตรียมการอพยพไปยังสถานที่รองรับการอพยพต่อไป</p> <p>(๔) ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุง หรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้งานได้ตลอดเวลา</p> <p>(๕) จัดเตรียมระบบการแจ้งข่าวภัยระบบเตือนภัย ป้ายเตือนภัย ป้ายเส้นทางหนีภัย รวมทั้งสัญญาณเตือนภัยรูปแบบต่างๆ เพื่อแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับทราบล่วงหน้า</p>	<p>- กองช่าง และ สำนัก ปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก)</p> <p>- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน</p>
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
<p>๔.๑.๒ การเตรียมความพร้อม</p>		
<p>๑. ด้านการจัดระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน</p>	<p>(๑) จัดทำคู่มือการตอบโต้สาธารณภัยและจัดทำแผนเผชิญเหตุ และมีการฝึกซ้อมแผนเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เคยประสบภัย (๒) จัดเตรียมระบบการติดต่อสื่อสารหลัก สื่อสารรอง และสื่อสารสำรอง รวมทั้งกำหนดช่องความถี่กลางด้าน สาธารณภัย และมีการฝึกซ้อมการอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>(๓) จัดเตรียมเส้นทางอพยพ สถานที่ปลอดภัยสำหรับคนสัตว์เลี้ยง และปศุสัตว์ รวมทั้งพื้นที่รองรับการดูแลรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ</p> <p>(๔) จัดเตรียมทะเบียนรายการสิ่งของจำเป็น เช่น อาหาร เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต</p> <p>(๕) กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การควบคุม การจัดการจราจรและเส้นทางการสัญจร รวมทั้งกำหนด</p>	<p>- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก)</p> <p>- งานวิชาการและแผนงาน</p> <p>- กองช่าง</p> <p>- ตำรวจ</p> <p>- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน</p> <p>- อปพร. ,อสม.,อาสาสมัครอื่นๆ</p>

	<p>จุด ขึ้น ลง ยานพาหนะภายในเขตพื้นที่ประสภภัย</p> <p>(๖) จัดระบบการสงเคราะห์ผู้ประสภภัยและการดูแลสิ่งของบริจาค</p> <p>(๗) จัดทำและปรับปรุงบัญชีรายชื่อคนที่ต้องช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ</p>	
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
<p>๒. ด้านการส่งเสริมการให้ความรู้และสร้างความตระหนักเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p>	<p>(๑) สนับสนุนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ด้านสาธารณสุขในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและวัฒนธรรมความปลอดภัย อย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๒) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เช่น การปลูกป่า การใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ</p> <p>(๓) พัฒนารูปแบบและเนื้อหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม</p> <p>(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และอาสาสมัครต่างๆ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก)</p> <p>- งานวิชาการและแผนงาน</p> <p>- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการป้องกันฯ หมู่บ้าน/ชุมชน</p>
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
<p>๓. ด้านบุคลากร</p>	<p>(๑) จัดเตรียมและมอบหมายเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย และกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่างๆ</p> <p>(๒) จัดการฝึกอบรม สัมมนาและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องขนบธรรมเนียม ประเพณี ข้อห้าม ข้อจำกัดของชุมชน</p> <p>(๓) เสริมสร้างศักยภาพชุมชนโดยการฝึกอบรมประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่นและชุมชนเมื่อเกิดภัย รวมทั้งการขับขี่ยานพาหนะในพื้นที่ประสภภัย</p> <p>(๔) จัดทำบัญชีรายชื่อ และข้อมูลเครื่องมือเครื่องจักร ยานพาหนะ รวมทั้งข้อมูลทักษะความชำนาญ ในการปฏิบัติงานขององค์การสาธารณกุศลเพื่อเตรียมความพร้อมและมอบ</p>	<p>- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก)</p> <p>- กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่น</p> <p>- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน</p> <p>- องค์กรสาธารณกุศล</p> <p>- อปพร. ,อสม.,อาสาสมัครอื่นๆ</p>

	<p>ภารกิจในการปฏิบัติการขององค์การสาธารณกุศลในเขตพื้นที่และพื้นที่ข้างเคียง (ภาคผนวก)</p>	
<p>๔. ด้านเครื่องจักรกล ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และพลังงาน</p>	<p>(๑) จัดเตรียมเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อม ใช้งานได้ทันที</p> <p>(๒) จัดทำบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทุกภาคส่วน (ภาคผนวก)</p> <p>(๓) ปรับปรุง ซ่อมแซมเครื่องจักรกล เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ด้านสาธารณภัยให้มีความพร้อมใช้งาน</p> <p>(๔) จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นพื้นฐาน สำหรับชุมชน</p> <p>(๕) จัดเตรียมเชื้อเพลิงสำรอง/พลังงานสำรอง</p> <p>(๖) กำหนดจุดระดมทรัพยากร เพื่อการบรรเทาสาธารณภัยและการอพยพ</p>	<p>- กองช่าง (ผู้รับผิดชอบหลัก)</p> <p>- สำนักปลัด</p> <p>- ตำรวจ</p> <p>- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน</p>
<p>หลักการปฏิบัติ</p>	<p>แนวทางปฏิบัติ</p>	<p>ผู้รับผิดชอบ</p>
<p>๕. ด้านการแจ้งข่าว เผื่อระวัง และเตือนภัย</p>	<p>(๑) จัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุด่วน สาธารณภัย</p> <p>(๒) ส่งเสริมการเรียนรู้ ชักซ้อม ให้ความเข้าใจ ในระบบการแจ้งข่าว การรายงานและเตือนภัย การใช้สัญญาณเตือนภัยหรือสัญลักษณ์การเตือนภัย เช่น การใช้ธงสี เขียว เหลือง แสด แดง แก่ประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติเมื่อได้รับการแจ้งข่าวหรือเตือนภัย โดยให้ประชาชนตระหนักว่าปรากฏการณ์ธรรมชาติ ไม่ได้เป็นภัยพิบัติเสมอไป แต่หากมีความประมาท ขาดการเตรียมความพร้อม ก็อาจได้รับอันตรายจากภัยพิบัติ</p> <p>(๓) ติดตามการรายงานสภาพอากาศปรากฏการณ์ธรรมชาติ ข้อมูลสถานการณ์น้ำ และการแจ้งข่าว การเตือนภัย จากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมอุทกศาสตร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมทรัพยากรธรณี กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ รวมทั้งสื่อต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูล เผื่อระวัง วิเคราะห์</p>	<p>- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก)</p> <p>- อาสาสมัครแจ้งเตือนภัย</p> <p>- กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน</p> <p>- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน</p>

	ประเมินแนวโน้มการเกิดภัย ดำเนินการแจ้งข่าวให้ประชาชนทราบถึง ระยะเวลา ภาวะที่จะคุกคาม(อันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สิน) เป็นระยะๆ และให้ ความสำคัญกับผู้ที่ต้องช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เช่นผู้พิการ ทั้งนี้ความถี่ของการ แจ้งข่าว เตือนภัยขึ้นอยู่กับแนวโน้มการเกิดภัย	
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
	(๔) จัดให้มีอาสาสมัครและเครือข่ายเฝ้าระวัง และแจ้งข่าว เตือนภัยระดับชุมชน ทำหน้าที่ ติดตาม เฝ้าระวังปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มี แนวโน้ม การเกิดภัย แจ้งข่าว เตือนภัยแก่ ชุมชน และรายงานสถานการณ์แก่กอง อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ท้องถิ่นโดยใช้ระบบการสื่อสาร เครื่องมือแจ้ง เตือนภัย ของชุมชน (๕) ประกาศยกเลิกสถานการณ์เมื่อพิสูจน์ทราบ แน่ชัดว่าไม่มีภัยมาถึง	
๖. ด้านการเตรียมรับสถานการณ์	(๑) จัดประชุมหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น สถานพยาบาล ไฟฟ้า ประปา ผู้นำ ชุมชน ฯลฯ (๒) มอบหมายภารกิจความรับผิดชอบให้แก่ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานนั้น (๓) กำหนดผู้ประสานงานที่สามารถติดต่อได้ ตลอดเวลาของแต่ละหน่วยงาน (ภาคผนวก)	- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก)
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
๔.๑.๓ ด้านการการอพยพ	(๑) จัดทำคู่มือการอพยพ คู่มือการช่วยเหลือตนเองเบื้องต้น เมื่อมีภัยพิบัติหรือแนวทางการปฏิบัติในการมาอยู่ใน พื้นที่รองรับการอพยพ ที่สั้น ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ให้ประชาชน ได้ศึกษา (๒) ดำเนินการสำรวจพื้นที่ กำหนดสถานที่ปลอดภัย เพื่อรองรับการอพยพประชาชน สัตว์เลี้ยงและปศุสัตว์ โดยแยกระหว่างคนกับสัตว์ (๓) ประชุมหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อรับทราบข้อมูลและ ซักซ้อมขั้นตอนการอพยพ รวมทั้งทบทวนขั้นตอนและ ฝึกซ้อมการอพยพ รวมถึงการสื่อสาร ในระหว่าง การอพยพ (๔) จัดให้มีป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยป้ายบอกเส้นทาง อพยพ (๕) กำหนดเส้นทางหลักและเส้นทางรองสำหรับการ	- สำนักปลัด (ผู้รับผิดชอบหลัก) - คณะกรรมการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ ชุมชน - กองช่าง - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน - ผู้นำชุมชน - ผู้นำทางศาสนา/ผู้บริหาร สถานศึกษา - มิสเตอร์เตือนภัย,อาสาสมัคร แจ้งเตือนภัย - อปพร. อสม. , อาสาสมัครต่าง ๆ ฯลฯ

	<p>อพยพซึ่งไม่ขัดขวางการปฏิบัติของหน่วยงาน</p> <p>(๖) จัดเตรียม เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ที่จำเป็นต่อการอพยพ (ภาคผนวก)</p> <p>(๗) จัดลำดับความสำคัญของการอพยพ โดยจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วน รวมทั้งกำหนดจุดนัดหมายประจำชุมชนเพื่อไปยังพื้นที่รองรับการอพยพ</p> <p>(๘) จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์เพื่อการสื่อสาร พร้อมทั้ง ทดสอบระบบการสื่อสาร เครื่องมือสื่อสาร และปรับปรุงให้พร้อมใช้งาน สามารถดำรงการสื่อสารได้ตลอดเวลา ทั้งวิทยุสื่อสาร โทรศัพท์พื้นฐาน รวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่</p> <p>(๙) จัดเตรียมแบบลงทะเบียนผู้อพยพเพื่อให้ทราบจำนวนผู้อพยพ และผู้ที่ยังไม่อพยพ</p> <p>(๑๐) จัดระบบรักษาความปลอดภัยใน พื้นที่อพยพและที่พักผู้อพยพ</p> <p>(๑๑) จัดทำบัญชีสถานที่ปลอดภัย ที่จัดเป็นศูนย์พักพิงชั่วคราว ในพื้นที่เพื่อรองรับผู้ประสบภัย (ภาคผนวก.)</p>	
--	---	--